

Predsjednik Advokatske komore Federacije Bosne i Hercegovine je, između ostalog, istakao da su zbog načina na koji je Zakon donesen narušeni temelji advokature kao samostalne i nezavisne djelatnosti u Federaciji Bosne i Hercegovine, te da primjena osporenog Zakona može dovesti do prestanka ili bitnog narušavanja funkciranja sudske vlasti. Naveo je, da ovakvo zakonsko rješenje ne postoji niti u jednoj zemlji Evropske unije, zemljama ex-Jugoslavije, kao ni u Republici Srpskoj.

Nakon održane javne rasprave i provedenog dokaznog postupka Ustavni sud Federacije, na sjednici održanoj dana 5.4.2006. godine, donio je odluku kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Osporenim članom 1. Zakona propisano je da nagrada advokatima za pruženu pravnu pomoć stranci na sudu ili pred drugim organima u toku jedne rasprave ili jedne preduzete radnje (pisma) ne može prelaziti jednomjesečni prosječni lični dohodak u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ocjenujući ustavnost ove zakonske odredbe Ustavni sud Federacije je pošao od toga da advokatura, kao samostalna i nezavisna djelatnost, obezbjedi pružanje pravne pomoći fizičkim i pravnim licima radi ostvarivanja i zaštite njihovih prava i na pravu zasnovanih interesa. Obavljanje ove djelatnosti zavisi od općih i posebnih uslova utvrđenih zakonom, među kojima može biti i određivanje visine nagrade advokatima za njihov rad. Stvar je cjelishodnosti zakonodavne politike, o čemu Ustavni sud Federacije nije nadležan da odlučuje, koja će to visina nagrade biti i kako će se ona izračunavati. Načinom na koji je to utvrđeno osporenom odredbom člana 1. Zakona ne vrši se ukidanje ni ograničavanje samostalnosti i nezavisnosti advokata da pružaju pravnu pomoć u skladu sa zakonom, niti se dovodi u pitanje ustavni princip jednakosti. Sva lica koja se bave tom djelatnošću imaju isti položaj i u pogledu ostvarivanja naznačenog prava, pri čemu svaki advokat samostalno odlučuje da li će se baviti advokaturom pod uslovima propisanim zakonom i drugim aktima donesenim na osnovu zakona, ili će obavljati drugu djelatnost.

Iz ovih razloga Ustavni sud Federacije je ocijenio da odredba člana 1. osporenog Zakona nije u neskladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Nasuprot tome, odredba člana 2. ovog Zakona, u dijelu kojim se propisuje da će se ovaj Zakon primjenjivati "u svim predmetima u kojima nije donesena pravomoćna odluka", prema ocjeni Ustavnog suda Federacije, nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Ovo stoga što iz ove odredbe proizilazi da će se limitirana visina advokatske tarife iz člana 1. ovog Zakona primjenjivati na sve slučajeve u kojima postupak nije okončan pravomoćnom odlukom, bez obzira koliko je do tada taj postupak trajao i kada je pojedina pravna radnja u tom postupku preduzeta od strane advokata, te da li su, kako su i kada su izvršene određene obaveze stranke prema advokatu. Na taj način ovoj odredbi je dao povratno djelstvo i u odnosu na one nagrade advokatu koje već treba smatrati njegovom imovinom, a da donosilac Zakona pri njegovom donošenju nije utvrdio da za moguće ograničavanje korišćenja te imovine postoji javni interes, čime je postupljeno suprotno članu 1. Protokola I uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, koja čini sastavni dio Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, pa stoga Ustavni sud Federacije i ocijenio da ova odredba nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovu presudu je donio Ustavni sud Federacije odlučujući u sastavu: prof.dr. Nedeljko Miličević, predsjednik Suda; Sead Bahtijarević; mr. Mirko Bošković; mr. Ranka Cvijić; Muamer Herceglij; Domin Malbašić; Aleksandra Martinović; Kata Senjak i prof.dr. Kasim Trnka, sudiće Suda.

Predsjednik

Broj U-21/05
5. aprila 2006. godine
Sarajevo

Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
prof. dr. Nedeljko Miličević, s. r.

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju koje je predočio Kantonalni sud u Zenici, za utvrđivanje ustavnosti Odluke o općinskim komunalnim taksama i Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama, na temelju članka IV.C.10. Ustava

Federacije Bosne i Hercegovine, nakon provedene javne rasprave, na sjednici održanoj 9. lipnja 2006. godine, donio je

PRESUDU

Utvrđuje se da Odluka o općinskim komunalnim taksama ("Službene novine Općine Kakanj", broj 1/2002) i Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama broj 0-01/1-26/4 od 28.12.2004. godine u dijelu koji se odnosi na tarifu općinskih komunalnih taks - tarifni broj 1. - nije sukladna sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH" i "Službenim novinama Općine Kakanj".

Obrázloženje

Kantonalni sud u Zenici u postupku rješavanja upravnog spora broj U-299/05 po tužbi tužitelja "Derby Games" d.o.o. Mostar, protiv rješenja tuženika Federalno ministarstvo financija-Federalno ministarstvo finansija Sarajevo, broj 07-15-641/04 od 29.10.2004. godine, na temelju članka IV.C.10. (3) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, predočio je dana 3.2.2006. godine Ustavnom судu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud Federacije) ustavno pitanje u svezi utvrđivanja ustavnosti Odluke o općinskim komunalnim taksama i Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksama (u daljem tekstu: odluke Općinskog vijeća Kakanj).

Stranke u postupku u ovom predmetu su, temeljem članka 39. st. 1 i 2 Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 6/95 i 37/03), Kantonalni sud u Zenici, "Derby Games" d.o.o. Mostar, Federalno ministarstvo finansija-Federalno ministarstvo financija Sarajevo i Općinsko vijeće Kakanj.

U zahtjevu Kantonalnog suda u Zenici se, pored ostalog, navodi da je Amandman VIII d) na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine regulirano da je donošenje propisa o financijama i finansijskim institucijama Federacije Bosne i Hercegovine fiskalna politika Federacije u isključivoj ovlasti Federacije. Ističe se da je, temeljem ove ustavne ovlasti, Federacija Bosne i Hercegovine donijela Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine i financiranju Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/96, 32/98 i 54/01), kojim je uređena pripadnost javnih prihoda koji su ustanovljeni zakonima na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine i odnosi u oblasti sustava financiranja Ustavom utvrđenih funkcija Federacije i kantona. U zahtjevu se naglašava da je člankom 8. stavak 1. navedenog zakona propisano da općinama pripadaju javni prihodi sukladno kantonalnim propisima, a stavkom 2. da općinska vijeća donose propise o općinskim pristojbama (komunalne takse, porez na imovinu, porez na prihod od imovine...). Pored toga ističe se da se navedene odluke Općinskog vijeća Kakanj temelje na Zakonu o komunalnim taksama, iako je donesen Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine i financiranju Federacije Bosne i Hercegovine.

Kantonalni sud u Zenici predložio je da Ustavni sud Federacije utvrdi da navedene odluke Općinskog vijeća Kakanj nisu u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

U odgovoru na zahtjev tužitelj "Derby Games" d.o.o. Mostar, zastupan po Mirzeti Duljković, odvjetnica iz Sarajeva, ističe da je tužitelju razrezana komunalna taksa na istaknutu firmu u visini od 10.000,00 KM za svaku uplatno mjesto, a na temelju predmetnih odluka o komunalnim taksama Općinskog vijeća Kakanj, koje se temelje na Zakonu o komunalnim taksama, a koji nije na snazi i ne može se primjenjivati. Navodi se da je isključiva nadležnost Federacije za donošenje propisa o financijama i finansijskim institucijama i fiskalna politika u Federaciji, što proizilazi iz Amandmana VIII d) na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine; da je Federacija na temelju ovih ustavnih ovlasti donijela Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine i financiranju Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da je pripadnost svih javnih prihoda u Federaciji podijeljena između Federacije i kantona (čl. 4. i 7.), a člankom 8. propisano da općinama pripadaju javni prihodi sukladno kantonalnim propisima. U odgovoru se naglašava da općine ne mogu autonomno donositi propise iz oblasti poreza,

niti one mogu ustanovljavati nove vidove poreza, bez obzira na određenje kantonalnih ustava i zakona iz oblasti poreza. Uzakuje se i na presudu Ustavnog suda Federacije broj U-7/02 od 5.6.2003. godine, koja naglašava poziciju općina kada je u pitanju provođenje porezne politike u Federaciji Bosne i Hercegovine. Navodi se da se ovom presudom istina uzakuje na ograničenje općina da samostalno utvrđuju i vode poreznu politiku, te mogućnost da one sukladno kantonalnim propisima mogu imati odredene ovlasti, međutim da se u ovom konkretnom slučaju radi o uvođenju novog vida takse, bez da je propis o tome donijelo nadležno tijelo kantona ili Federacije, za što općina ne može biti nadležna. Takva općinska odluka bila bi u suprotnosti sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, zbog čega takav upravni akt, koji se temelji na istom, ne bi trebao proizvoditi pravno djejstvo. Pored toga, tužitelj u odgovoru uzakuje na stvarni karakter komunalne takse postavljene na način kako je to propisano navedenim odlukama Općinskog vijeća Kakanj, ističući da je njihov stvarni karakter fiskalne prirode, tj. da se radi o tipičnom porezu koji zahvata općina iz osnovne djelatnosti taksenog (poreznog) obveznika. Naglašava se da taksa predstavlja naknadu koja se plaća za korištenje nekih javnih dobara (sredstava) ili usluga, koje javni organ pruža građanima, pa da se visina takse na istaknuto firmu ne može utvrditi u odnosu na vrstu djelatnosti koje obavljaju poreski obveznici i određuje veća taksa za profitabilnije djelatnosti i obratno, što je tipičan porez iz djelatnosti utvrđen u paušalnom iznosu. Tužitelj je mišljenja da visina takse na istaknuto firmu može ovisiti samo o veličini i vrsti istaknute firme ili u odnosu na zonu grada u kojoj se ističe firma i sl., navodeći da se u konkretnom slučaju ne radi o korištenju bilo kakvih javnih dobara, niti o usluzi koju pruža javna služba, te da je upitna opstojnost predmetnog fiskalnog davanja nazvanog "taksa na istaknuto firmu".

Tužitelj je u odgovoru predložio da Ustavni sud Federacije utvrdi da navedene odluke Općinskog vijeća Kakanj nisu u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Federalno ministarstvo finansija-Federalno ministarstvo financija i Općinsko vijeće Kakanj nisu Ustavnom суду Federacije dostavili traženi odgovor na zahtjev Kantonalnog suda u Zenici za utvrđivanje ustavnosti navedenih odluka Općinskog vijeća Kakanj.

U ovom predmetu održana je javna rasprava 6. lipnja 2006. godine. Javnoj raspravi prisustvovala je osoba ovlaštena za zastupanje tvrtke "Derby Games" d.o.o. Mostar, koja je ostala u cijelosti pri navodima istaknutim u odgovoru na zahtjev od 15.3.2006. godine.

Ustavni sud Federacije odlučio je kao u izreci iz sljedećih razloga:

Amandmanom VIII točka d) na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine propisano je da je u isključivoj nadležnosti Federacije "donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije". Na temelju ovog ustavnog ovlaštenja Federacija je donijela Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 22/06). Članom 13. ovog Zakona propisano je da jedinicama lokalne samouprave-općinama, pored ostalog, pripadaju javni prihodi i to: naknade i takse u skladu sa propisima jedinica lokalne samouprave (članak 13. c)); drugi prihodi predviđeni zakonom i drugim propisima Federacije, kantona i jedinice lokalne samouprave (članak 13. h)); te da općinska vijeća donose propise kojima se uređuje visina naknada po osnovu korištenja i uredenja zemljišta, kao i visina drugih naknada, novčanih kazni i taksi u njihovoj nadležnosti (članak 13. stavak 3.).

Članom VI.4.c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine propisano je da općinsko vijeće, pored ostalog, "usvaja općinski proračun i donosi propise o oporezivanju i na druge načine osigurava potrebljno financiranje koje nisu osigurali kantonalna ili federalna vlast".

Polazeći od navedenih ustavnih i zakonskih odredbi, Ustavni sud Federacije ocjenio je da je u konkretnom slučaju Općinsko vijeće Kakanj ovlašteno donositi propise-odluke o uvođenju naknada i taksi na svom području. Ustavni sud Federacije je stajališta da činjenica što je navedene odluke o općinskim komunalnim taksim donijelo Općinsko vijeće Kakanj s pozivom na ranije važeći Zakon o komunalnim taksim

("Službeni list SR BiH", broj 21/77, 35/88 i 26/89) nije od značaja da bi iste zbog toga bile u neskladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Nasuprot tome, kada su u pitanju dijelovi spornih odluka koji se odnose na tarifu općinskih komunalnih taksi - tarifni broj 1., Ustavni sud Federacije utvrdio je da iste u tom dijelu nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, člankom II.2. (1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine propisano je, pored ostalog, da sve osobe na teritoriji Federacije uživaju pravo na jednakost pred zakonom. U konkretnom slučaju odlukama Općinskog vijeća Kakanj o općinskim komunalnim taksim, kojima se utvrđuje visina takse za istaknuto firmu, oznaku, obilježje ili natpis na poslovnim prostorijama i objektima, kojim se označava da određena pravna i fizička osoba obavlja izvjesnu djelatnost ili zanimanje, visina godišnje takse određena je u bitno različitim iznosima bez bilo kakvih realno utvrđenih kriterija za različito utvrđene iznose - visinu takse (npr. područje grada gdje je istaknuta firma, dimenzije-veličina istaknute firme i sl.). Zbog toga, Ustavni sud Federacije cijeni da imaoči istaknutih firmi nisu u jednakom položaju pri utvrđivanju visine godišnje takse na istaknuto firmu na način kako je to propisano navedenim odlukama, što po ocjeni Ustavnog suda Federacije nije sukladno sa pomenutom odredbom Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojom je propisana jednakost osoba pred zakonom.

Iz navedenih razloga, Ustavni sud Federacije je utvrdio da odredbe Odluke o općinskim komunalnim taksim i Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o općinskim komunalnim taksim u dijelu koji se odnosi na tarifu općinskih komunalnih taksi-tarifni broj 1-nisu sukladni sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je odlučujući u sastavu: prof.dr. Kasim Trnka, dopredsjednik Suda; Sead Bahtarević; mr Mirko Bošković; mr Ranka Cvijić; Muamer Herceglij; Aleksandra Martinović; Domin Malbašić i Kata Senjak, suci Suda.

Presuda je donesena većinom glasova.

Dopredsjednik Broj U-1/06 9. lipnja 2006. godine Sarajevo	Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine prof. dr. Kasim Trnka, v. r.
--	---

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o ustavnom pitanju, koje je predocio Kantonalni sud u Zenici, za utvrđivanje ustavnosti Odluke o oštinskim komunalnim taksim i Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o opštinskim komunalnim taksim, nakon проведене јавне расправе, на сједници одржаној 9. juna 2006. godine, donio je

ПРЕСУДУ

Утврђује се да Оdluka o opštinskim komunalnim taksim ("Службене новине Општине Какањ", број 1/2002) и Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o opštinskim komunalnim taksim a broj 0-01/1-26/4 од 28.12.2004. године у дијelu који се односи на тарифу општинских комunalnih taksi - tarifni broj 1 - није у складu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Пресуду објавити у "Службеним новинама Federacije BiH" и "Службеним новинама Општине Какањ".

Образложение

Kantonalni sud u Zenici u postupku rješavaња управног спора број U-299/05 по тужби тужитеља "Derbu Гамес" d.o.o. Mostar, против рješења туженика Федерално министарство финансија-Федерално министарство финансија, број 07-15-641/04 од 29.10.2004. године, на основу члана IV.Ц.10.(3) Устава Federacije Bosne i Hercegovine, предочио је дана 3.2.2006. године Уставном суду Federacije Bosne i Hercegovine (у даљем тексту: Уставни суд Federacije) ustanovno pitanje u vezu sa utvrđivanjem ustavnosti Odluke o opštinskim komunalnim taksim i Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o opštinskim komunalnim taksim (u daљjem tekstu: odluke Opštinskog vijeća Kakanj).

Странке u postupku u ovom предметu су, na основу члана 39. ст. 1 и 2 Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Службене новине Federacije BiH",